

LEX-I.4131.38.2017.AJS

**Rada Gminy
Dębe Wielkie
Ul. Strażacka 3
05-311 Dębe Wielkie**

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 26 stycznia 2017 r. Nr ZO.XXVI.0007.236.2017 w sprawie: *wprowadzenia Programu nauki języka angielskiego dla dzieci na terenie Gminy Dębe Wielkie.*

Uzasadnienie

Rada Gminy Dębe Wielkie w dniu 26 stycznia 2017 r. podjęła uchwałę Nr ZO.XXVI.0007.236.2017 w sprawie: *wprowadzenia Programu nauki języka angielskiego dla dzieci na terenie Gminy Dębe Wielkie.* Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 6 lutego 2017 r. Podstawę prawną do wydania uchwały stanowił art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 7 ust. 1 pkt 6a i 16 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 90t ust. 1 pkt 1 i ust. 2 i 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2016 r. poz. 1943, z późn zm.).

Wskazać należy, że art. 7 ust. 1 pkt 6a i 16 ustawy o samorządzie gminnym określa zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej. Natomiast przepis art. 18 ust. 2 pkt 15 stanowi upoważnienie dla rady gminy do stanowienia w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

Z kolei art. 90t ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy o systemie oświaty przewiduje, iż jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, przy czym na ich realizację przeznaczają środki własne, a także mogą przeznaczać środki publiczne, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.). Na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, formy i zakres tej pomocy, oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności **przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych**, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

Wypełniając delegację ustawy Rada Gminy Dębe Wielkie jedną uchwałą ustaliła zarówno program, jak i szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom, o czym świadczy brzmienie § 3, 4, 5 i 8 uchwały (określających krąg podmiotów uprawnionych do uzyskania pomocy, formę pomocy, tryb postępowania, tryb wejścia w życie uchwały).

Istotą zagadnienia prawnego wyłaniającego się w niniejszej sprawie jest rozstrzygnięcie o możliwości zróżnicowania, w drodze uchwały, a więc aktu prawa miejscowego, przyznania świadczeń z zakresu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w stosunku do mieszkańców gminy, którzy są w niej zameldowani i którzy są niezameldowani, a w gminie tej zamieszkujący (§ 3 i § 5 ust. 1 uchwały). Uchwalone przez Radę Gminy Dębe Wielkie kryterium zróżnicowania mieszkańców gminy w dostępie do świadczeń lokalnego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, w zależności od zameldowania na terenie gminy, narusza ustrojową koncepcję wspólnoty samorządowej określoną w art. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z treścią tej normy mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową (ust. 1), a ilekroć w niniejszej ustawie jest mowa o gminie, należy przez to rozumieć wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium (ust. 2). Wspólnotę samorządową tworzą zatem mieszkańcy gminy, tj. ogół osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na obszarze danej gminy. Podobnie definiuje wspólnotę samorządową art. 16 ust. 1 Konstytucji RP, mówiąc o „ogóle mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego”. To nie zameldowanie zatem decyduje o przynależności danej osoby do wspólnoty samorządowej, a jej miejsce zamieszkania. Jak wskazuje się przy tym w judykaturze i doktrynie, o tym kto jest mieszkańcem gminy, rozstrzyga art. 25 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380, z późn. zm.): „*Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu*”. Mieszkańcem gminy jest osoba fizyczna przebywająca na terytorium gminy z zamiarem stałego pobytu. Stałego zamieszkania danej osoby w określonym miejscu nie ocenia się wyłącznie według jej zameldowania na pobyt stały, lecz na podstawie faktów świadczących o jej stałym przebywaniu w tej miejscowości (wyrok NSA z dnia 11 października 1991 r. sygn. akt SA/Lu 630/91, z dnia 22 sierpnia 1996 r. sygn. akt SA/Gd 1956/95, z dnia 2 lipca 2014 r. sygn. akt I OSK 1054/14). Brak zameldowania nie pozbawia osoby stale zamieszkującej w gminie statusu członka wspólnoty gminnej (wyrok NSA z dnia 29 czerwca 1995 r. sygn. akt SA/Po 518/95). Oznacza to, że zameldowanie powinno być traktowane jedynie jako jeden z dowodów wskazujących na przebywanie danej osoby na terenie gminy z zamiarem stałego pobytu. Przy pojęciu stałego zamieszkiwania, warunkującego czynne prawo wyborcze w wyborach samorządowych, można odwołać się także do przepisu art. 5 pkt 9 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 15), który przez stałe zamieszkiwanie nakazuje rozumieć zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu.

Kontrolowana przez Wojewodę Mazowieckiego uchwała Rady Gminy Dębe Wielkie doprowadziła zatem do błędnego zdefiniowania (z istotnym naruszeniem prawa) uczestników uprawnionych do korzystania z lokalnego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, z pominięciem ustawowej treści określenia „*mieszkaniec gminy*”. Wprowadzone w uchwale kryterium zameldowania, prowadzi do niedopuszczalnego

konstytucyjnie (art. 32 Konstytucji RP) ograniczenia zaliczenia obywateli do wspólnoty lokalnej (samorządowej), z naruszeniem art. 1 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

W świetle powyższego stwierdzenie nieważności uchwały Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 26 stycznia 2017 r. Nr ZO.XXVI.0007.236.2017 w sprawie: *wprowadzenia programu nauki języka angielskiego dla dzieci na terenie Gminy Dębe Wielkie* jest w pełni uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Gminie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od daty doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone orzeczenie wydał.

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie uchwały, z mocy prawa, z dniem jego doręczenia.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Sipiera